

Aleksander Raczyński

Deregulacja zawodów reglamentowanych a problematyka ubezpieczeń – rozważania na tle regulacji dotyczącej zawodów prawniczych

---

Przedmiotem artykułu są przepisy ustawy z dnia 13 czerwca 2013 r. o zmianie ustaw regulujących wykonywanie niektórych zawodów¹, która weszła w życie w ramach pierwszej – z planowanych trzech – transz deregulacji zawodów reglamentowanych. Autor analizuje normy tego aktu prawnego odnoszące się do obowiązkowych ubezpieczeń związanych z wykonywaniem wskazanych w ustawie zawodów.

Przeprowadzona analiza prowadzi do wniosku, że ustawodawca nie poświęcił należytej uwagi problematyce ubezpieczeń. Jedynym istotnym *novum* jest bowiem nałożenie obowiązku ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej za szkody wyrządzone w związku z ochroną osób i mienia na przedsiębiorców wykonujących działalność gospodarczą w zakresie tych usług; pozostałe zmiany mają charakter wyłącznie porządkujący.

Autor wskazuje przy tym na mankamenty obowiązującej regulacji ubezpieczeń obowiązkowych niektórych zawodów prawniczych objętych przepisami ww. ustawy (adwokata, radcy prawnego, notariusza, komornika).

Słowa kluczowe: deregulacja, ubezpieczenia obowiązkowe, ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej, zawody prawnicze.

---

1. Wprowadzenie

W dniu 23 sierpnia 2013 r. weszła w życie² ustawa z dnia 13 czerwca 2013 r. o zmianie ustaw regulujących wykonywanie niektórych zawodów³ (dalej także: ustawa deregulacyjna). Ustawa ta weszła w życie w ramach pierwszej z trzech planowanych transz deregulacji zawodów reglamentowanych. W dniu 9 maja 2014 r. Sejm – w ramach drugiej transzy – uchwalił ustawę o ułatwieniu dostępu do wykonywania niektórych zawodów regulowanych, większość przepisów tej ustawy weszła w życie z dniem 10 sierpnia 2014 r.⁴ Projekt ustawy w ramach trzeciej transzy deregulacji został przekazany do Sejmu i w dniu 7 maja 2014 r. odbyło się jego pierwsze czytanie; projekt ten został przekazany do

---

¹ Dz. U. z 2013 r. poz. 829.

² Z wyjątkiem art. 1, art. 5, art. 8, art. 9, art. 10, art. 13, art. 15, art. 16, art. 17, art. 24, art. 28 ust. 1 pkt 4 i 5 oraz ust. 2 i 3, art. 36–42 oraz art. 49 ust. 3 wspomnianej dalej ustawy, które weszły w życie z dniem 1 stycznia 2014 r.

³ Dz. U. z 2013 r. poz. 829.

⁴ Dz. U. z 2014 r. poz. 768.

dalszych prac w Komisji Nadzwyczajnej do spraw związanych z ograniczaniem biurokracji⁵.

Założeniem ustawodawcy była redukcja ograniczeń stawianych przez normy prawne przed osobami chcącymi wykonywać dany zawód regulowany oraz uporządkowanie regulacji odnoszącej się do zasad podejmowania i wykonywania określonej grupy zawodów⁶. Ustawa deregulacyjna pierwszej transzy objęła swoim zakresem listę pięćdziesięciu zawodów⁷, przy czym docelowo – w ramach wszystkich transz deregulacji – zabieg ten ma objąć łącznie ponad dwieście czterdzieści zawodów⁸.

Jednym z istotnych elementów wykonywania zawodów reglamentowanych jest bez wątpienia obowiązek ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej za szkody związane z ich wykonywaniem. Celem tego ubezpieczenia jest nie tylko ochrona majątku osób wykonujących określony zawód, ale przede wszystkim ochrona potencjalnie poszkodowanych⁹. Obowiązkowe ubezpieczenie OC powoduje bowiem, że obok sprawcy za wyrządzoną szkodę odpowiada również ubezpieczyciel dysponujący personelem wyspecjalizowanym w zakresie likwidacji szkód, którego wypłacalność chroniona jest przepisami dotyczącymi gospodarki finansowej zakładów ubezpieczeń, zawartymi w ustawie o działalności ubezpieczeniowej¹⁰. Obowiązkowe ubezpieczenie stanowi zatem w pewnym sensie gwarancję dla osób korzystających z usług oferowanych przez osoby wykonujące zawód reglamentowany.

Czy zatem ustawodawca dokonując zabiegu deregulacji poświęcił należytą uwagę kwestii ubezpieczenia oraz konieczności zapewnienia ochrony potencjalnym poszkodowanym? Czy przy okazji nowelizowania aktów prawnych

⁵ Szczegółowy przebieg dalszego procesu legislacyjnego można śledzić na stronach Sejmu RP: <http://sejm.gov.pl/Sejm7.nsf/druk.xsp?documentId=62CA041E9B1C9A67C1257CC3004C7105>.

⁶ Uzasadnienie projektu ustawy deregulacyjnej dostępne na stronie internetowej Sejmu: <http://sejm.gov.pl/Sejm7.nsf/druk.xsp?nr=806> – druk nr 806.

⁷ Adwokata, radcy prawnego, notariusza, komornika, syndyka, urzędnika sądowego (prokuratury), detektywa, pracownika ochrony fizycznej I stopnia, pracownika ochrony fizycznej II stopnia, pracownika zabezpieczenia technicznego I stopnia, pracownika zabezpieczenia technicznego II stopnia, pośrednika w obrocie nieruchomościami, zarządcy nieruchomości, trenera klasy drugiej, trenera klasy pierwszej, trenera klasy mistrzowskiej, instruktora sportu, przewodnika turystycznego miejskiego, przewodnika turystycznego terenowego, przewodnika turystycznego górskiego, międzynarodowego przewodnika wysokogórskiego, pilota wycieczek, doradcę zawodowego, pośrednika pracy, specjalistę do spraw rozwoju zawodowego, specjalistę do spraw programów, lidera klubu pracy, doradcę EURES, asystenta EURES, bibliotekarza, pracownika dokumentacji i informacji naukowej, instruktora nauki jazdy, egzaminatora osób ubiegających się o uprawnienia do kierowania pojazdem i osób poddawanych kontrolnemu sprawdzaniu kwalifikacji, taksówkarza, geodety, a także marynarza motorzystę żegluga śródlądowej, mechanika statkowego żegluga śródlądowej, obserwatora radarowego żegluga śródlądowej, przewoźnika żegluga śródlądowej, steromotorzystę żegluga śródlądowej, szypra żegluga śródlądowej, starszego marynarza żegluga śródlądowej, bosmana żegluga śródlądowej, sternika żegluga śródlądowej.

⁸ Szczegóły prac związanych z deregulacją zawodów zamieszczone zostały na stronie internetowej Ministerstwa Sprawiedliwości pod adresem: <http://ms.gov.pl/pl/deregulacja-dostepu-do-zawodow/>

⁹ M. Orlicki, *Ubezpieczenia obowiązkowe*, Warszawa 2011, s. 199.

¹⁰ Rozdział 7 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o działalności ubezpieczeniowej (tekst jedn. Dz. U. z 2013 r. poz. 950, z późn. zm.).

regulujących warunki wykonywania zawodów reglamentowanych wykorzystano szansę, by poprawić regulacje dotyczące ubezpieczeń obowiązkowych OC, obejmujących szkody wynikłe przy wykonywaniu tych zawodów? W dalszej części artykułu spróbuję odpowiedzieć na pytanie, na ile ustawa deregulacyjna obejmuje swoim zakresem problematykę obowiązkowych ubezpieczeń zawodowych – ze szczególnym uwzględnieniem zawodów prawniczych. Z uwagi na fakt, iż druga transza deregulacji, obejmująca m.in. zawód brokera, jest omówiona w niniejszym numerze „Prawa Asekuracyjnego”, zaś prace legislacyjne nad trzecią transzą są jeszcze niezakończone – przedmiotem analizy w niniejszej publikacji będzie wyłącznie ustawa obejmująca pierwszą transzę deregulacji.

2. Problematyka ubezpieczeń obowiązkowych w świetle ustawy deregulacyjnej

Jak na akt prawny, stanowiący pierwszy etap otwierania dostępu do zawodów regulowanych oraz zakres dokonanych zmian, regulacje odnoszące się do obowiązku ubezpieczenia trudno nawet uznać za szczytkowe. Zagadnienia tego dotyczą bowiem jedynie cztery przepisy omawianego aktu prawnego – art. 8 pkt 4, art. 8 pkt 9, art. 8 pkt 13 oraz art. 9 pkt 7.

Trzy pierwsze z ww. norm dotyczą zmian w ustawie z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami¹¹, ostatnia z nich – ustawy z dnia 22 sierpnia 1997 r. o ochronie osób i mienia¹².

Nowelizacja pierwszego z wymienionych wyżej aktów ma charakter porządkujący. Ustawodawca doprecyzował bowiem zakres obowiązkowego ubezpieczenia w odniesieniu do pośredników w obrocie nieruchomościami oraz zarządców nieruchomości, stwierdzając, iż obowiązkowe ubezpieczenie obejmuje szkody wyrządzone w związku z pośrednictwem w obrocie nieruchomościami (art. 8 pkt 9) oraz zarządzaniem nieruchomością (art. 8 pkt 13). *De lege lata* ubezpieczenie to obejmuje szkody wyrządzone w związku z wykonywaniem określonych czynności¹³ przez osoby wykonujące wspomniane zawody.

Z kolei w odniesieniu do czynności wykonywanych przez rzeczoznawców majątkowych obowiązek ubezpieczenia nałożono na przedsiębiorców wykonujących działalność w zakresie tychże czynności, rozszerzając zakres obowiązkowego ubezpieczenia z tytułu odpowiedzialności za szkody wyrządzone przez rzeczoznawcę majątkowego, związanego z tym przedsiębiorcą umową o pracę lub umową cywilnoprawną (art. 8 pkt 4). W dotychczas obowiązującej regulacji obowiązek ubezpieczenia obejmował wyłącznie samych rzeczoznawców majątkowych (art. 175 ust. 4 ustawy o gospodarce nieruchomościami).

¹¹ Dz. U. z 2010 r. Nr 102, poz. 651, z późn. zm.

¹² Dz. U. z 2005 r. Nr 145, poz. 1221, z późn. zm.

¹³ Wymienionych w art. 180 ust. 1 i 1a – w odniesieniu do pośredników w obrocie nieruchomościami, a także art. 185 ust. 1 i 1a obecnie obowiązującej ustawy o gospodarce nieruchomościami.

Jedynym istotnym *novum* ustawy deregulacyjnej w odniesieniu do ubezpieczeń obowiązkowych jest nałożenie obowiązku ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej za szkody wyrządzone w związku z ochroną osób i mienia na przedsiębiorców wykonujących działalność gospodarczą w zakresie tych usług przez dodanie art. 21a do ustawy z dnia 22 sierpnia 1997 r. o ochronie osób i mienia. W dotychczasowym stanie prawnym obowiązek taki nie istniał. Ustawodawca zawarł przy tym delegację ustawową dla ministra właściwego do spraw instytucji finansowych – w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw wewnętrznych, po zasięgnięciu opinii Polskiej Izby Ubezpieczeń – do uregulowania w drodze rozporządzenia szczegółowego zakresu tego ubezpieczenia, terminu powstania obowiązku ubezpieczenia oraz minimalnej sumy gwarancyjnej.

3. Regulacja ubezpieczeń obowiązkowych obejmujących działalność zawodową objętą ustawą deregulacyjną – zawody prawnicze

Czy zatem działalność w ramach pozostałych zawodów objętych ustawą deregulacyjną nie wymaga obowiązkowego ubezpieczenia? Czy przepisy regulujące zakres obowiązkowego ubezpieczenia w odniesieniu do tych spośród objętych ustawą zawodów, w których *de lege lata* obowiązek taki istnieje, nie wymagają interwencji ustawodawcy?

Warto przyrzeć się w szczególności drugiej ze wskazanych wyżej kwestii. Wśród objętych deregulacją znajdują się wszak zawody zaufania publicznego, jakimi są bez wątpienia zawody prawnicze.

W ramach ustawy deregulacyjnej pierwszej transzy ustawodawca zliberalizował dostęp do zawodu adwokata (art. 2), radcy prawnego (art. 3), notariusza (art. 6), komornika (art. 11). W dotychczasowym stanie prawnym każdy z ww. zawodów objęty był obowiązkiem ubezpieczenia OC¹⁴. Szczegółowy zakres ubezpieczenia obowiązkowego wynikał przy tym z rozporządzeń Ministra Finansów wydanych na podstawie delegacji zawartej w poszczególnych ustawach¹⁵.

Przepisy wskazanych rozporządzeń przewidują, że obowiązkowymi ubezpieczeniami OC objęta jest odpowiedzialność cywilna za szkody wyrządzone w następstwie działania lub zaniechania ubezpieczonego, w okresie trwania ochro-

---

¹⁴ Art. 8a ust. 1 ustawy z dnia 26 maja 1982 r. o adwokaturze (tekst jedn. Dz. U. z 2009 r. Nr 146, poz. 1188, z późn. zm.); art. 22⁷ ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (tekst jedn. Dz. U. z 2010 r. Nr 10, poz. 65, z późn. zm.); art. 19a ustawy z dnia 14 lutego 1991 r. – Prawo o notariacie (tekst jedn. Dz. U. z 2014 r. poz. 164); art. 24 ust.1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o komornikach sądowych i egzekucji (tekst jedn. Dz. U. z 2011 r. Nr 231, poz. 1376, z późn. zm.).

¹⁵ Rozporządzenia Ministra Finansów: z dnia 11 grudnia 2003 r. w sprawie obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej adwokatów (Dz. U. z 2003 r. Nr 217, poz. 2134); z dnia 11 grudnia 2003 r. w sprawie obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej radców prawnych (Dz. U. z 2003 r. Nr 217, poz. 2135); z dnia 11 grudnia 2003 r. w sprawie obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej notariuszy (Dz. U. z 2003 r. Nr 218, poz. 2148); z dnia 24 grudnia 2003 r. w sprawie obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej komorników sądowych (Dz. U. z 2003 r. Nr 232, poz. 2326).

ny ubezpieczeniowej, zaś ich zakresem objęte są szkody powstałe „podczas”¹⁶ lub „w związku”¹⁷ z wykonywaniem czynności zawodowych.

Zgodnie z art. 9a ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych¹⁸, umowa ubezpieczenia obowiązkowego odpowiedzialności cywilnej obejmuje szkody będące następstwem zdarzenia, które miało miejsce w okresie ubezpieczenia. Oznacza to, że wypadek ubezpieczeniowy w przypadku omawianych ubezpieczeń opiera się na korzystnej z punktu widzenia poszkodowanego konstrukcji *act committed trigger*.

W przeciwnieństwie do obowiązkowego ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych oraz obowiązkowego ubezpieczenia OC rolników, obowiązkowe ubezpieczenia OC zawodów prawniczych nie obejmują szkód wyrządzonych umyślnie¹⁹. Zakresem ubezpieczenia objęte będą jednak szkody wyrządzone w wyniku rażącego niedbalstwa ubezpieczonego lub osób, za które ponosi on odpowiedzialność²⁰.

Z porównania przepisów przytoczonych wyżej rozporządzeń dotyczących obowiązkowych ubezpieczeń OC zawodów prawniczych wynika, że wyłącznie w odniesieniu do ubezpieczenia komorników jednoznacznie wskazano, iż obejmuje ono swoim zakresem szkody wyrządzone przez jego pracowników. W § 2 ust. 2 rozporządzenia dotyczącego tego ubezpieczenia czytamy bowiem: „W przypadku gdy komornik zatrudnia pracowników, ubezpieczeniem OC jest objęta również odpowiedzialność cywilna komornika za szkody, które mogą zostać wyrządzone działaniem jego pracowników w związku z postępowaniem egzekucyjnym”.

Analogicznych rozwiązań nie zawierają rozporządzenia dotyczące obowiązkowego ubezpieczenia OC adwokatów, radców prawnych czy notariuszy. W każdym z omawianych wyżej przypadków zastosowanie znajdzie bez wątplenia art. 430 k.c., zgodnie z którym, kto na własny rachunek powierza wykonanie czynności osobie, która przy wykonywaniu tej czynności podlega jego kierownictwu i ma obowiązek stosować się do jego wskazówek, ten jest odpowiedzialny za szkodę wyrządzoną z winy tej osoby przy wykonywaniu powierzonej jej czynności. Zestawienie wspomnianego wyżej przepisu k.c. z regulacją odnoszącą się do zakresu obowiązkowych ubezpieczeń adwokata, radcy prawnego czy notariusza stawia jednak pod znakiem zapytania, czy zakresem obowiązkowego ubezpieczenia tychże osób objęta jest szkoda wyrządzona przez ich personel (np. na skutek niewysłania w terminie – pomimo jednoznacznego polecenia przełożonego – apelacji czy wniosku wieczystoksięgowego).

¹⁶ Rozporządzenia w sprawie obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej adwokatów, radców prawnych, notariuszy.

¹⁷ Rozporządzenie w sprawie obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej komorników sądowych.

¹⁸ Tekst jedn. Dz. U. z 2013 r. poz. 392, z późn. zm.

¹⁹ Art. 9 ust. 2 ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych, UFG i PBUK przewidujący objęcie zakresem ubezpieczenia szkód wyrządzonych umyślnie dotyczy bowiem wyłącznie dwóch wskazanych wyżej ubezpieczeń obowiązkowych.

²⁰ Art. 11 ust. 2 ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych, UFG i PBUK.

Omawiane rozporządzenia wskazują bowiem, że ich zakresem objęta jest odpowiedzialność cywilna adwokata, radcy prawnego, notariusza²¹ za szkody wyrządzone w następstwie **działania lub zaniechania ubezpieczonego**. Ubezpieczenia te obejmują zatem raczej wyłącznie szkody wyrządzone przez samych ubezpieczonych, odpowiedzialność z art. 430 k.c. jest tymczasem odpowiedzialnością za inne osoby. Wskazana wyżej treść § 2 ust. 2 rozporządzenia dotyczącego obowiązkowego ubezpieczenia OC komorników zdaje się ten smutny wniosek potwierdzać. Gdyby bowiem Minister Finansów zakładał, iż szkody wyrządzone przez personel adwokata, radcy prawnego czy notariusza objęte są zakresem obowiązkowego ubezpieczenia – wprost wskazałby, iż ubezpieczeniem OC jest objęta również odpowiedzialność cywilna tychże osób za szkody, które mogą zostać wyrządzone działaniem ich pracowników – podobnie jak zrobił to w odniesieniu do obowiązkowego ubezpieczenia komorników.

Wśród zawartych w omawianych rozporządzeniach wyłączeń z zakresu ochrony ubezpieczeniowej znaleźć można postanowienie, zgodnie z którym ubezpieczenie OC nie obejmuje szkód polegających na uszkodzeniu, zniszczeniu lub utracie mienia, wyrządzonych przez ubezpieczonego określonym osobom bliskim²². Celem omawianego wyłączenia było z pewnością uniknięcie pokusy wyłudzenia od ubezpieczyciela odszkodowań za rzekome szkody spowodowane osobom bliskim. Niefortunnie sformułowany przepis nie gwarantuje jednak osiągnięcia zakładanego rezultatu. Wyłączenie to ogranicza się bowiem wyłącznie do „*uszkodzenia, zniszczenia lub utraty mienia*”²³ – nie obejmuje ono zatem szkód polegających na powstaniu określonych pasywów w majątku poszkodowanego. W dalszym ciągu zatem istnieć może pokusa wyłudzenia od ubezpieczyciela odszkodowania za rzekomą szkodę wyrządzoną przez prawnika (adwokata, radcę prawnego czy notariusza) będącego osobą bliską.

Równie niefortunnym sformułowaniem posłużono się przy zastrzeżeniu, którego celem było uniknięcie ograniczania przez ubezpieczycieli zakresu udzielanej ochrony ubezpieczeniowej. Minister Finansów wskazał bowiem, że ubezpieczenie OC obejmuje wymienione w rozporządzeniu szkody, bez możliwości umownego ograniczenia przez zakład ubezpieczeń „*wypłaty odszkodowań*”²⁴. Pojęcie „*wypłaty odszkodowań*” nie jest tożsame z pojęciem „*zakres ochrony ubezpieczeniowej*”; może się zatem pojawić pytanie, czy ubezpieczyciel, który nie ogranicza co prawda wypłaty odszkodowań, umownie ogranicza

---

²¹ § 2 ust. 1 rozporządzeń w sprawie obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej adwokatów, radców prawnych, notariuszy.

²² § 2 ust. 2 rozporządzeń w sprawie obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej adwokatów, radców prawnych, notariuszy oraz § 2 ust. 3 rozporządzenia w sprawie obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej komorników.

²³ Pod pojęciem „mienia” rozumieć przy tym należy aktywa określonej osoby – Z. Radwański, A. Olejniczak, *Prawo cywilne – część ogólna*, Warszawa 2013, s. 137.

²⁴ § 2 ust. 3 rozporządzeń w sprawie obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej adwokatów, radców prawnych, notariuszy oraz § 2 ust. 4 rozporządzenia w sprawie obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej komorników.

jednak zakres udzielanej ochrony – wobec przewidzianego w rozporządzeniu standardu – działa zgodnie z jego postanowieniami?

Warto także podnieść kwestię minimalnych sum gwarancyjnych obowiązujących w ramach omawianych obowiązkowych ubezpieczeń. Wydane ponad 10 lat temu rozporządzenia absolutnie nie przystają w tym zakresie do aktualnych realiów wykonywania zawodów prawniczych. Minimalna suma gwarancyjna stanowiąca równowartość w złotych 50 000²⁵ lub 100 000 euro²⁶ w odniesieniu do jednego zdarzenia ustalona została na zbyt niskim poziomie wobec potencjalnych szkód, które mogą być wyrządzone w wyniku działań omawianych grup zawodowych. Suma taka absolutnie nie stanowi wystarczającej gwarancji z punktu widzenia osób poszkodowanych. Wniosek ten jest tym bardziej uzasadniony w sytuacji, gdy ustawodawca liberalizuje warunki wykonywania zawodu, zakładając łatwiejszy dostęp do jego wykonywania.

4. Podsumowanie

Postulat liberalizacji dostępu do wielu zawodów jest bez wątpienia godny aprobaty. Szkoda jednak, że przy okazji deregulacji ustawodawca nie poświęcił większej uwagi problematyce ubezpieczeń obowiązkowych. Ubezpieczenia te są wszak jednym z gwarantów wynagrodzenia szkód wyrządzonych w związku z określoną działalnością zawodową. Obowiązkowe ubezpieczenia OC pełnią przecież przede wszystkim funkcję ochrony osób poszkodowanych.

Aktualna regulacja dotycząca zawodowych ubezpieczeń obowiązkowych pozostawia wiele do życzenia – widać to szczególnie na przykładzie zawodów prawniczych. Obowiązującym w tej mierze rozporządzeniom daleko do precyzji, zaś minimalne sumy gwarancyjne są dalekie od realiów rynkowych.

Być może przy okazji deregulacji należało także rozszerzyć listę zawodów objętych obowiązkiem ubezpieczenia?

Otwierając szerzej dostęp do wielu zawodów warto byłoby pamiętać także o konieczności znowelizowania zasad regulujących ubezpieczenia obowiązkowe. Jest to szczególnie istotne, jeśli – zgodnie z założeniami ustawodawcy – na rynku ma pojawić się większa liczba osób wykonujących określony zawód, przy jednoczesnym obniżeniu stawianych tym osobom wymogów.

dr Aleksander Raczyński

*Uniwersytet im. Adama Mickiewicza, Wydział Prawa i Administracji,
Katedra Prawa Cywilnego, Handlowego i Ubezpieczeniowego*

²⁵ § 4 ust. 1 rozporządzeń w sprawie obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej adwokatów, radców prawnych, notariuszy.

²⁶ § 4 ust. 1 rozporządzenia w sprawie obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej komorników.

Deregulation of Regulated Professions and Insurance Issues – Considerations on the Background of the Regulation on Legal Professions

The aim of the present article is to discuss the provisions of the Act of 13 June 2013 changing laws regulating practising certain professions, which entered into force in the first out of three planned tranches of the deregulation of regulated professions. The author analyses standards regulating compulsory insurance related to the professions indicated in this legal act.

The analysis carried out in the article leads to the conclusion that the legislature has not devoted due attention to the issues of insurance. The only significant novelty is the compulsory liability insurance for damage caused in connection with the protection of people and property placed on the entrepreneurs providing these services professionally. Other changes are of purely ordering nature.

Furthermore, the author points out the shortcomings of the existing obligatory insurance regulations related to certain legal professions (such as a solicitor, legal counsel, notary and bailiff) – covered by the provisions of the act.

Keywords: deregulation; compulsory insurance; third party liability insurance; legal professions.